

Vetőmagkezelési eljárások

Az egyre intenzívebbé váló mezőgazdasági termelésből adódóan számos kártevő és kórokozó jelent meg az utóbbi években, szükségessé vált a vetőmagkezelési eljárások magasabb szintre való fejlesztése.

A leggyakrabban alkalmazott vetőmagkezelési eljárás mai napig a csávázás.

Csávázás során a [vetőmagokat](#) valamilyen kémiai anyaggal kezelik, hogy a mag felületén lévő vagy a talajból fertőző kártevők és kórokozók kártételét megelőzzék, így a kelés és a fejlődés biztonságosabbá válik.

Csávázásra használhatók a növényvédő szer hatóanyagokon kívül termélnövelő anyagok, mikroelemek, hormonok, madárriasztó anyagok és gyomirtó szerek is.

A csávázott vetőmag általában színes, egyrészt a csávázószer színéből adódóan, ha pedig színtelen a csávázószer, színezőanyag kerül hozzáadásra, hogy biztosan észrevehető legyen a kezelés a magon.

A vetőmag csomagolásán minden esetben fel kell tüntetni a csávázásra esetlegesen felhasznált hatóanyagot.

- A porcsávázás a legrégebb óta alkalmazott eljárás, mely, mint a neve is mutatja, por formában kerül fel a vetőmag felületére, azonban a por tapadóképessége elég gyenge, így csak nagy veszteséggel használható. A mai piaci igényeknek nem felel már meg ez a technológia, a gyakorlatban már nem igazán alkalmazzák.
- A porcsávázás továbbfejlesztett változata a **nedvesített porcsávázás**, melynek során az előzőleg nedvesített magra kerül a csávázószer, azonban ez is 20-25%-os leporlással jár.
- Legjobb megoldás a nedves csávázás, melynek során a csávázószer folyékony formában kerül a mag felületére.

A piaci igényeknek megfelelően már a [vetőmagokra](#) egyszerre több csávázószer is juttatható, a folyamat során a hatóanyagokat összekeverve, hagyományos módon, vagy rétegenként juttatják a mag felületére, ezt nevezik inkrusztálásnak. A folyamat végén minden esetben egy lezáró filmréteg kerül a mag felületére. Az eljárás végén a több rétegnek köszönhetően a mag átmérője is változik.

Csávázásra a gyakorlatban leginkább folyamatos üzemű, nedves vagy kombinált csávázógépeket alkalmaznak. A nagy üzemekben általában a magtisztító gépekhez kapcsolva üzemelnek a csávázógépek.

A gépek minden esetben két fázisú fedéssel működnek: a csávázó térben a szórófej által a szer a mag felületére kerül, ez az első fázis, a magok szállítása során pedig összeérnek a magok, a keveredés következtében egyenletessé válik a fedés, egyik magról a másikra jut a szer, ez a második fázis.

Az utóbbi években azonban egyre több csávázásra használható hatóanyag engedélye került megszüntetésre, így nagyon leszűkült a felhasználható hatóanyagok köre.

Nemrégiben a Thiram (TMTD) hatóanyagú, elsősorban csírákori gombás betegségek ellen használható növényvédő szerek forgalomba hozatalát és felhasználási engedélyét szüntették meg.

Ezen csávázószer forgalmazására 2019. július 31-ig volt lehetőség, a felhasználásra, illetve az ezzel csávázott vetőmag értékesítésére és felhasználására pedig 2020. január 30-ig.

A kivonás 3 készítményt érintett: a Flowsan FS, melyet elsősorban kukorica csávázására használtak, a Royalflo a burgonyafélék, kabakosok, gyökérzöltségek, káposztafélék, levélzöltségek, kukorica, hagymafélék, borsó, bab és egyéb zöldségvetőmagok csávázásához voltak engedélyezve, a Vitavax 2000 pedig a szántóföldi növények csírákori betegségei ellen volt használható.

A nem megfelelően csávázott vetőmagok felhasználásából számos probléma adódhat, elsősorban az ezzel összefüggő méhpusztulás.

A probléma megelőzésére született meg a 2010/21/EU irányelv, mely kimondja, hogy bizonyos rovarölő szer hatóanyaggal történő csávázás csak professzionális csávázóberendezéssel történhet, az elérhető legmodernebb csávázó technológiával. Az irányelv betartása érdekében az Európai Vetőmag Szövetség (ESA) kidolgozta a Vetőmagcsávázás európai minőségbiztosítását (ESTA). A rendszert elsőként kukoricára és repcére dolgozták ki, de a cél az, hogy minden fajra és eljárásra legyen kidolgozott módszer.

Fontos megjegyezni, hogy **ökológiai gazdálkodásban nem használható csávázott vetőmag**. Ebben az esetben magkezelésre gyakran növényi olajokat, illóolajokat alkalmaznak, valamint az utóbbi években egyre szélesebb körben terjedt el a biológiai védekezés, mely során legfőképp mikoparazita gombákat alkalmaznak pl: Trichoderma spp.

- Másik fontos vetőmagkezelési eljárás a **drazsírozás**, vagy más néven **pillírozás**, melyet többnyire apró, vagy formája miatt nehezen vethető magok esetében alkalmaznak.
- Drazsírozás után a magok nagyobb méretűek és gömbölyűek lesznek, a precíziós, szemenkénti vetés lehetővé válik. A drazsírozó anyagok száradás után keményé válnak, vetés után a talajnedvesség hatására fognak felnyílni.

Forrás: Agrofórum online

